

Nota

Waarderen en afschrijven

Nota Waarderen en Afschrijven Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding	5
1.2 Doelstelling	5
1.3 Wettelijk kader	6
1.4 Leeswijzer	6
1.5 Samenvatting wijzigingen	6
1.6 Begrippenkader	8

Hoofdstuk 2 Activabeleid

2.1 Activeren	10
2.2 Indeling vaste activa	10
2.2.1 Activeren van immateriële vaste activa	10
2.2.2 Activeren van materiële vaste activa	10
2.2.3 Activeren van financiële vaste activa	11
2.3 Niet activeerbare kosten	12
2.4 Richtlijnen opstelling investeringsplan	12
2.5 Leasen	12

Hoofdstuk 3 Waarderingsgrondslagen

3.1 Indeling waarderingsgrondslagen	13
3.2 Waarderingsgrondslagen	13

Hoofdstuk 4 Afschrijvingsbeleid

4.1 Afschrijven	17
4.2 Afschrijvingslasten	17
4.2.1 Afschrijvingsbasis	17
4.2.2 De afschrijvingsmethode	17
4.2.3 Afschrijvingstermijn	17
4.2.4 Datum van ingang	19
4.3 Overige aandachtspunten afschrijven	19
4.3.1 Gronden	19
4.3.2 Extra afschrijven	19
4.3.3 Componentenbenadering	19

Hoofdstuk 5 Samenvatting beleidslijnen gemeente Utrechtse Heuvelrug

6.1 Beleidslijnen	20
6.2 Beleidslijnen inzake activeren	20
6.3 Beleidslijnen inzake waarderen	21
6.4 Beleidslijnen inzake afschrijven	22

Bijlage I : Wetgeving	25
Bijlage II : Tabel afschrijvingstermijnen	29
Bijlage III: Richtlijnen investeringen	31

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

In de afgelopen jaren is de financiële positie van de gemeente behoorlijk onder druk komen te staan. Naast de economische crisis hebben ook de landelijke bezuinigingen een aanzienlijke aanslag gepleegd op de gemeentelijke financiën. Ook de financiële vooruitzichten zijn nog onzeker. Zo zijn de uiteindelijke financiële consequenties van de decentralisaties in het sociaal domein nog altijd onduidelijk en kan ook de uitkomst van de tweede fase van het groot onderhoud gemeentefonds in 2016 nog gevolgen hebben voor onze financiële positie. Dat heeft er toe geleid dat dit onderwerp bijzondere aandacht heeft gekregen in het raadsprogramma 2014 – 2018. In het onderdeel 'Financiën op orde' is de visie neergelegd met betrekking tot het te hanteren financiële beleid en beheer. Eén van de uitgangspunten daarvan is het hanteren van heldere financiële spelregels. Aandachtspunt daarbij is de directe koppeling van de eigen financiële spelregels aan de financiële spelregels van de provincie. Een belangrijk deel van de te hanteren spelregels is neergelegd in de financiële verordening ex art. 212 van de Gemeentewet. Daarin zijn ook de belangrijkste uitgangspunten neergelegd van het te hanteren activabeleid. De verdere uitwerking van dit beleid vindt u in deze nota.

Een belangrijk onderdeel van de financiële positie is de gemeentelijke schuldpositie. Uit de vorig jaar gehouden stresstest bleek dat onze schuldpositie aanleiding geeft tot het treffen van nadere maatregelen. Eén van de maatregelen die wij al hebben doorgevoerd betrof de herijking van het investeringsplan voor de opstelling van de begroting 2015-2018. Omdat investeringen worden gefinancierd met vreemd vermogen (geldleningen) ligt er een directe relatie met de schuldpositie.

Voor het realiseren van vastgestelde beleidsdoelen zijn vaak investeringen nodig. Van een investering is sprake als het gaat om uitgaven waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investerings worden ook wel vaste activa genoemd.

In het kader van de actualisering van deze nota zijn ook de gehanteerde afschrijvingstermijnen tegen het licht gehouden. De in de afschrijvingstabel opgenomen afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische gebruiksduur en dienen te worden gehanteerd als de maximaal haalbare afschrijvingstermijnen. In de praktijk kan de technische levensduur van sommige activa langer zijn, maar daartegenover staan dan vaak extra (onderhoud)kosten om de bedrijfszekerheid van het actief te kunnen garanderen.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van deze nota is het formuleren van beleid en het vastleggen van uniforme regels voor vaste activa. Meer specifiek gaat de nota in op:

- waardering van activa
- investeringen
- afschrijving
- rente

1.3 Wettelijk kader

in artikel 6 van de “Financiële verordening gemeente Utrechtse Heuvelrug 2011” is bepaald dat de nota waarderen en afschrijven elke 4 jaar moet worden geactualiseerd. De vorige nota is in april 2011 door uw raad vastgesteld.

De nota waardering en afschrijving concretiseert de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en van de financiële verordening. De belangrijkste artikelen van het BBV met betrekking tot waarderen en afschrijven zijn opgenomen in bijlage I van deze nota. De artikelen 33 tot en met 36 van het BBV gaan nader in op de voorgeschreven balansindeling van de activa. De artikelen 51 en 52 behandelen de toelichting op de balans. De artikelen 59 tot en met 65 bevatten de richtlijnen voor de waardering, activering en afschrijving.

Volledigheidshalve melden wij nog dat in het najaar 2014 de VNG een commissie “vernieuwing BBV” in het leven heeft geroepen voor een evaluatie en mogelijke herziening van het BBV. De bevindingen van deze commissie zullen zeker van invloed zijn op het toekomstig te hanteren waarderings- en afschrijvingsbeleid.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de mogelijkheden voor het activeren van uitgaven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de waarderingsgrondslagen die de basis zijn voor het bepalen van de waarde van uitgaven op de balans. In hoofdstuk 4 zijn de regels voor het bepalen van de hoogte van de jaarlijkse afschrijvingslasten weergegeven. Hoofdstuk 5 bevat de financiële verwerking van de wijzigingen en hoofdstuk 6 bestaat uit de samenvatting van de beleidslijnen voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug met betrekking tot activeren, waarderen en afschrijven van investeringen. Tenslotte treft u een drietal bijlagen aan, te weten:

- bijlage I : de van toepassing zijnde wetgeving;
- bijlage II : de tabel afschrijvingstermijnen ;
- bijlage III: richtlijnen investeringen.

1.5 Samenvatting wijzigingen

Het waarderings- en afschrijvingsbeleid is in de afgelopen jaren niet of nauwelijks gewijzigd en dus beperkt deze nota zich tot redactionele aanpassingen en wijzigingen van enkele in de afschrijvingstabel opgevoerde afschrijvingstermijnen.

In de Tabel afschrijvingstermijnen (bijlage II) zijn wijzigingen opgevoerd op basis van:

1. Raadsbesluit van 16 december 2013 betreffende de overname van lichtmasten van Citytec; toevoeging van de volgende afschrijvingstermijnen:

- 2.4.12 Lichtmasten	50 jaar
- 2.4.13 Lichtarmaturen	15 jaar
- 2.4.14 Overgenomen armaturen	10 jaar
2. Raadsbesluit van 25 september 2014 betreffende de nota informatiebeleid van juli 2014:

- 2.7.2 Wijziging van de afschrijvingstermijn van Pc's, randapparatuur, servers en daarbij behorende software	van 3 naar 5 jaar
- 2.7.3 Wijziging van de afschrijvingstermijn van mainframe automatisering en daarbij behorende software	van 4 naar 5 jaar

3. Nieuwe investeringen investeringsplan 2015 – 2018
- 2.6.6 Beregeningsinstallaties sportvelden 25 jaar
4. Overige wijzigingen:
- 1.2 Het laten vervallen van de afschrijvingstermijn sluiten van geldleningen en saldo agio en disagio omdat de kosten, gelet op de hoogte daarvan, rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht.
 - Het laten vervallen van de gefaseerde opvoering van de investeringen in groen, speelplaatsen, riolering en wegen.
Bij deze investeringen werden de desbetreffende producten in de begroting vanaf het tweede jaar gefaseerd met de rente belast, volgens de verdeelsleutel 20 %, 50 % en 30%
Deze benadering sloot niet aan bij de uitvoering in de praktijk. Investerings met een langere looptijd worden voortaan opgesplitst in een voorbereidings-, uitvoerings- en nazorgkrediet.
 - Aanpassingen tabel op basis van nieuwe inzichten economische levensduur.
 - 2.4.1 aanpassing afschrijvingstermijn wegen, fiets en voetpaden:
 - met klinkerverhardingen van 25 naar 50 jaar
 - toegevoegd: half verharde wegen 10 jaar
 - 2.4.4 toegevoegd: bruggen (hout) 20 jaar
 - 2.4.8 riolering: drukriolering opgesplitst in - bouwkundig 50 jaar
 - mechanisch/elektrisch 15 jaar
 - 2.4.10 toegevoegd speelplaatsen, incl. speelwerktuigen 10 jaar
 - 2.6.3 pompen pompgemalen riolen opgesplitst in: - bouwkundig 25 jaar
 - mechanisch/elektrisch 15 jaar
 - vervallen:
 - mainframe automatisering en daarbij behorende software(= RID)
 - telefooncentrale (= RID)
 - toegevoegd:
 - 2.3.4 1^e inrichting en onderwijsleerpakketten 15 jaar
 - 2.7.2 Laptops en tablets 5 jaar
 - 2.7.5 Smartphones en toebehoren 3 jaar
 - 2.7.6 Audio visuele middelenvergader ruimten 5 jaar
 - 2.7.7 Geluidsinstallatie raadszaal 8 jaar
 - 2.7.8 Apparatuur postverzorging (couverteer- en vouw machine, frankeermachine) 7 jaar
 - 2.7.9 Koffie automaten 7 jaar
 - 2.7.10 Keukenapparatuur (restaurant) 10 jaar
 - 2.7.11 Keukenmeubilair (restaurant) 15 jaar
 - 2.7.12 Meubilair Treppunt en pantry's 10 jaar
 - 2.7.13 Apparatuur pantry's 10 jaar
 - 2.7.14 Restauratie oude archieven 25 jaar

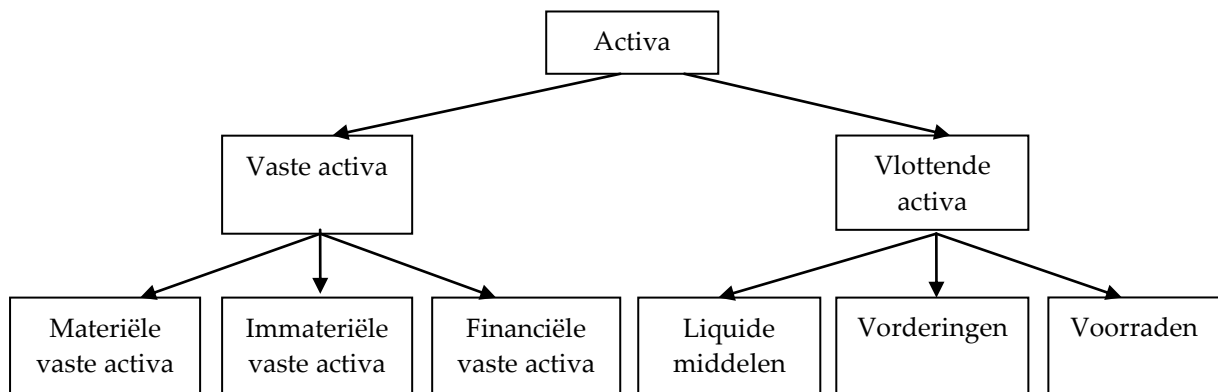
1.6 Begrippenkader

Om een goed beeld te krijgen van het activabeleid wordt hieronder een aantal kernbegrippen beschreven.

Activa

De bezittingen van de gemeente. Deze worden ingedeeld in vaste en vlottende activa

Schematisch ziet de balanspost er uit als volgt:

Activeren is het op de balans opnemen van de financiële waarde van investeringen met een meerjarig nut. Deze uitgaven worden niet in 1 keer ten laste van de exploitatie gebracht maar over meerdere jaren..

Afschrijven is het in de boekhouding tot uitdrukking brengen van de waardedaling van een bedrijfsmiddel over een bepaalde periode. De waarde afname wordt veroorzaakt door technische slijtage en/of economische veroudering. Afschrijvingen zijn geen uitgaven maar wel kosten en drukken om die reden wel op de exploitatie maar niet op de liquiditeit.

De meest voorkomende vormen zijn:

- **lineair afschrijven:** rechtlijnig, ieder jaar een gelijk deel afschrijven, waardoor de rentelast per jaar afneemt.
- **annuïtair afschrijven:** rente en afschrijving blijven per saldo jaarlijks gelijk, maar jaarlijks neemt de rentecomponent af en de afschrijvingscomponent toe.

Agio/disagio

Agio c.q. disagio is het positieve c.q. negatieve verschil tussen de nominale waarde en de koerswaarde van aandelen en obligaties.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de eisen voor de opstelling van de begroting, meerjarenraming, jaarrekening en een jaarverslag. De belangrijkste eisen met betrekking tot waarderen en afschrijven zijn opgenomen in bijlage I van deze nota.

Boekwaarde is de waarde van de activa op de balans. Dat is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen.

Economische levensduur is de duur van technische veroudering van activa als gevolg van technologische ontwikkelingen.

Technische levensduur is het aantal jaren dat een actief daadwerkelijk meegaat, voordat het technisch versleten is.

Vaste activa zijn de bezittingen waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd, bijv. gronden, gebouwen en inventaris.

Financiële vaste activa zijn activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen, bijv. deelnemingen en aandelen.

Immateriële vaste activa zijn activa die geen tastbare vorm hebben en dus niet zichtbaar zijn, bijv. goodwill, octrooien en ontwikkelingskosten.

Materiële vaste activa zijn activa in tastbare vorm met een meerjarige gebruiksduur..

Investerings met een economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen. Deze investeringen moeten op grond van het BBV verplicht worden geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar dargen wel duidelijk bij aan de publieke taak, bijv. investeringen in wegen, water en groenvoorziezingen. Op basis van de huidige regelgeving mogen deze worden geactiveerd. In het kader van de vernieuwing van het BBV wordt door “de commissie vernieuwing BBV” geadviseerd deze investeringen verplicht te activeren. Dit in het kader van de verbetering van de vergelijkbaarheid tussen gemeenten.

Investeringskrediet is het bedrag dat de gemeenteraad beschikbaar stelt voor het doen van een investering.

Kapitaallasten zijn de jaarlijks terugkerende rente- en afschrijvingslasten die samenhangen met investeringen.

Restwaarde is de waarde van het actief bij verkoop of buitengebruikstelling.

Verkrijgingsprijs is het bedrag dat is betaald om een actief aan te schaffen; dit betreft zowel de inkoopprijs als de bijkomende kosten.

Vervaardigingsprijs, de interne kosten voor het vervaardigen van een actief.

Vervangingsinvestering is een investering om de kwaliteit van een object weer op het gestelde kwaliteitsniveau te brengen, toegepast aan het einde van de (economische) gebruiksduur indien groot en klein onderhoud niet meer toereikend is, waardoor een nieuw actief ontstaat.

Vlottende activa zijn de bezittingen van de gemeente waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd, bijv. voorraden, debiteuren en liquide middelen (bank en kas).

Voorraden zijn goederen die in bewaring worden gehouden voor later gebruik. In het BBV is het volgende onderscheid gemaakt: grond- en hulpstoffen (onderverdeeld naar niet in exploitatie genomen bouwgronden en overige grond- en hulpstoffen), onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie, gereed product, handelsgoederen en vooruitbetalingen.

Waarderen is het vaststellen van de waarde van een actief waarvoor het in de balans wordt opgenomen.

Hoofdstuk 2 Activabeleid

2.1 Activeren

Uitgaven voor zaken met een meerjarig gebruiksnuut worden geactiveerd en dus in de balans opgenomen. Om veel administratieve handelingen te voorkomen en de inzichtelijkheid van de investeringsstaat te vergroten, hanteren wij een ondergrens van € 10.000 voor te activeren investeringen. Wanneer investeringen verzameld plaatsvinden (bijvoorbeeld meubilair dat verspreid over het jaar wordt geleverd), is het totaalbedrag bepalend voor het al dan niet activeren. Investerings met een meerjarige doorlooptijd worden opgesplitst in een voorbereidings- uitvoerings- en nazorgkrediet.

2.2 Indeling vaste activa

Vaste activa worden onderverdeeld in drie categorieën:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

In de volgende paragrafen lichten wij deze categorieën toe en vermelden wij hoe wij hoe wij hiermee omgaan.

2.2.1 Activeren van immateriële vaste activa.

Immateriële vaste activa zijn uitgaven waar geen tastbare gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Het BBV kent de volgende twee soorten immateriële activa:

- Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling.

Hoewel volgens de voorschriften van het BBV de kosten van het (over)sluiten van leningen wel geactiveerd mogen worden, maken wij van deze mogelijkheid geen gebruik omdat deze kosten nagenoeg altijd minder bedragen dan € 10.000.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief mogen onder voorwaarden worden geactiveerd. Deze voorwaarden luiden:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief zal in de toekomst economisch nut of maatschappelijk nut genereren;
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

Als niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden wordt voldaan, mogen de kosten van onderzoek en ontwikkeling dus niet worden geactiveerd. Wij handelen conform deze richtlijn.

2.2.2 Activeren van materiële vaste activa.

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV deelt de materiële activa als volgt in:

- A) Investerings met economisch nut
- B) Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Ad A) Investerings met economisch nut zijn verhandelbaar en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven. Dat een gemeente ervoor kan kiezen ergens geen of geen kostendekkend tarief voor

te heffen is niet relevant voor de vraag of een actief een economisch nut heeft. Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil verkopen. Als de gemeente prijzen / tarieven voor diensten kan vragen (b.v. markt en riolering) worden de desbetreffende investeringen beschouwd als (gedeeltelijk) rendabel en hebben ze economisch nut.

Investerings met een economisch nut moeten verplicht geactiveerd worden. Hier zijn twee uitzonderingen op. Ten eerste de kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde die niet bestemd zijn voor verkoop of uitleen tegen vergoeding. Vanuit het BBV is het niet toegestaan deze te activeren. Ten tweede de kosten van eerste aanleg bij uitbreidingsinvesteringen in het rioolstelsel, die volledig gedekt worden uit de verkregen grondprijzen van een grondexploitatie.

Ad B) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en/of kunnen niet bijdragen aan het genereren van middelen. Voorbeelden van dergelijke activa zijn o.a. wegen, bruggen, openbare verlichting, parken en overig groen. Op basis van de huidige regelgeving mogen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. In het kader van de vernieuwing van het BBV wordt, ter bevordering van de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten, voorgesteld om deze investeringen verplicht te activeren. Een lijn die wij in onze gemeente al hanteren..

2.2.3 Activeren van financiële vaste activa.

Het BBV kent de volgende te activeren financiële vaste activa:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- Leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen;
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden. Deze worden tot de financieel vaste activa gerekend. Echter, voordat deze mogen worden geactiveerd, dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan:
 - Er moet sprake zijn van een investering door een derde;
 - De investering draagt bij aan de publieke taak;
 - De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
 - De bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente kan (mede)eigenaar worden van de investering.

Hierbij is het van belang dat e.e.a. contractueel geregeld is met de betreffende derde. Wanneer niet aan deze voorwaarden wordt voldaan of wanneer e.e.a. niet contractueel is vastgelegd, moeten bijdragen aan activa in eigendom van derden rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Voorbeelden van activa in eigendom van derden zijn de bekostiging van de eerste inrichting van meubilair in het primair onderwijs en een investeringsbijdrage voor een clubhuis. De volgende overwegingen spelen een rol bij het bepalen of activeren gewenst is.

- De gemeente zelf ondervindt geen baten van de investering en beschikt economisch niet over het actief. Hierdoor draagt het activeren van deze bijdragen niet bij aan het juiste inzicht in de vermogenspositie van de gemeente.
- Het activeren zorgt ervoor dat grote verschuivingen in de baten en lasten van de gemeente worden voorkomen bij omvangrijke investeringsbedragen. Om deze redenen

worden in de regel geen bijdragen in activa van derden geactiveerd. Slechts in het geval van bijzondere projecten met grote bedragen kan hier bij raadsbesluit van worden afgeweken.

2.3 Niet activeerbare kosten

In de toelichting op het BBV is een aantal posten expliciet vermeld waarvan het niet is toegestaan om deze te activeren:

- Tekorten. Niet afschrijven is in overeenstemming met art. 364 van het Burgerlijk Wetboek. (Tekorten dienen ten laste van de algemene reserve te worden gebracht. Een als gevolg daarvan negatieve reserve geeft een duidelijker signaal over de financiële positie dan een geactiveerd tekort);
- Kosten voor het opstellen van bestemmingsplannen (er is geen sprake van het realiseren van een actief);
- Kosten hertaxatie WOZ (dit zijn jaarlijkse kosten die rechtstreeks ten laste van de exploitatie moeten komen);
- Programmakosten stedelijke vernieuwing (er is wel sprake van een plan en van ontwikkeling maar dit is niet ter voorbereiding en/of realisering van een actief)
- De kosten van bodemsanering (kosten moeten behandeld worden als een verlies, dus of ten laste van de exploitatie komen of meenemen in de desbetreffende grondexploitatie);
- Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde (voorwerpen houden hun waarde)
- Kosten van (klein en groot) onderhoud wanneer zij niet levensduur verlengend zijn.

Ter verduidelijking worden enkele voorbeelden gegeven:

- De volledige (of nagenoeg volledige) reconstructie van riolering is een investering. Door de volledige reconstructie en/of vervanging ontstaat een nieuwe of verlengde gebruiksduur en/of een capaciteitsverbetering.
- De vervanging van een pomp is onderhoud. De pompen zijn een onderdeel van de riolering. Door vervanging ontstaat geen waardevermeerdering van het riool (geen gebruiksduurverlenging of capaciteitsverbetering).
- De vervanging van een vijzelgemaal (groot) is een investering. Ieder gemaal is een zelfstandig object. Door de vervanging ontstaat een nieuwe gebruiksduur.
- De vervanging van de dakbedekking is onderhoud. Door de vervanging van de dakbedekking verandert het gebouw op zich niet. De gebruiksduur van het gebouw in totaliteit verandert ook niet.
- De permanente uitbreiding van een school met een klaslokaal is een investering. Door de uitbreiding ontstaat een capaciteitsuitbreiding en waardevermeerdering.

2.4 Richtlijnen opstelling investeringsplan

Naar aanleiding van de herijking van het investeringsplan bij de vaststelling van de (meerjaren)begroting 2015 – 2018 is een aantal richtlijnen opgesteld voor de opstelling en uitvoering van het investeringsplan. Deze zijn als bijlage III bij deze nota gevoegd.

2.5 Leasen

Een steeds vaker voorkomende vorm van eigendom is het leasen van goederen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende twee vormen:

- Operationele lease
- Financiële lease

Operationele lease heeft betrekking op het ter beschikking stellen van een actief aan een gebruiker. De voor- en nadelen van het eigendom komen geheel of nagenoeg geheel voor rekening van de eigenaar. De gebruiker gebruikt het object dus alleen. Na afloop van het contract gaat het object terug naar de eigenaar. De contractduur van operationele lease is meestal korter dan de economische levensduur. De gebruiker kan eventueel na afloop van het contract het object kopen. Als het object verloren gaat vervalt het contract. Operationele lease geeft nooit aanleiding tot activering. Wel moet in de toelichting op de balans melding worden gemaakt van de aanwezigheid van operationele lease in verband met het langdurige karakter van de aangegane verplichtingen. Operationele lease wordt ook wel “off balance lease” genoemd. Bij financiële lease blijft het juridische eigendom van het betreffende actief bij de eigenaar terwijl het economisch eigendom en daarmee het risico bij de gebruiker ligt. Het object moet worden geactiveerd en in de toelichting op de balans moet gemeld worden dat wel sprake is van economisch maar niet van juridisch eigendom. Op de balans wordt de som van de resterende jaarlijks te betalen leasetermijnen als schuld opgenomen tegenover de waarde van het actief. Financiële lease wordt ook wel “on balance lease” genoemd.

Hoofdstuk 3 Waarderingsgrondslagen

3.1 Indeling waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn de basis voor het bepalen van de balanswaarde van de bezittingen. Met de waarderingsgrondslagen kan het bedrag voor afschrijving worden berekend. Conform het BBV worden activa gewaardeerd op basis van:

- De verkrijgingsprijs. Dit is de inkoopprijs (excl. de verrekenbare of compensabele BTW) met de bijkomende kosten;
- De vervaardigingsprijs. Zelfgeproduceerde vaste activa worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs onder aftrek van de gepleegde afschrijvingen. Dit zijn de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs mogen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en eventueel de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend (zie pag. 15, toerekening rentelasten).

3.2 Waarderingsgrondslagen

Om het juiste bedrag van afschrijving te bepalen worden onderstaande waarderingsgrondslagen toegepast:

BTW

BTW kan uitsluitend geactiveerd worden als deze niet compensabel is.

Directe en indirecte kosten

Op basis van het BBV is het toegestaan om naast de aanschafkosten van grond- en hulpstoffen ook overige directe kosten, zoals eigen uren en indirecte kosten (w.o. overhead en rentelasten) in de vervaardigingsprijs op te nemen. De indirecte kosten kunnen worden doorberekend in de uurtarieven (interne uren).

Hieronder worden de voor- en nadelen weergegeven van het toerekenen van uren aan investeringen.

De voordelen:

- Juiste en volledige toerekening van kosten aan investeringen.
- Het beter kunnen afwegen van de beslissing om werkzaamheden zelf uit te voeren of om uit te besteden.
- Door het toerekenen van uren aan investeringen ontstaat op korte termijn structurele ruimte in de begroting.

De nadelen:

- Een afname van het aantal toe te rekenen uren aan investeringen kan leiden tot incidentele nadelen op de exploitatie;
- Het activeren van lasten van vaste medewerkers leidt er toe dat de personeelslasten van één jaar uitgesmeerd worden als (kapitaal)lasten in de exploitatie voor toekomstige jaren.

De afdelingen vastgoed, grondzaken en projecten (VGP), Beheer en onderhoud Openbare Ruimte en Afvalinzameling (BOR&A) en ruimtelijke ontwikkeling (RO) hebben een belangrijke rol in het voorbereiden en uitvoeren van investeringen. Hoewel het minder voorzichtig is om (een deel van de) kosten van de genoemde afdelingen toe te rekenen aan investeringen is het wel

verantwoord om dit voor de ondergrens van het investeringsvolume te doen. Het toerekenen van uren aan investeringen benadert de economische werkelijkheid beter en doet meer recht aan het principe dat de burgers betalen voor de voorzieningen waar ze gebruik van maken.

Toerekening rentelasten aan activa

De rentelasten worden toegerekend op basis van de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Het jaar waarin de investering start wordt er dus geen rente toegerekend, de boekwaarde van de investering per 1 januari van dat jaar was immers nihil. Pas vanaf het tweede jaar van een investering worden in de begroting rentelasten toegerekend aan het product waarvoor het actief wordt gebruikt. In de jaarrekening worden de rentelasten berekend op basis van de daadwerkelijke boekwaarde per 1 januari van enig jaar.

Bij bouwgrondexploitatie wordt de rentelast over de boekwaarde per 1 januari van dat jaar toegevoegd aan de activa op de balans.

Bijdragen van derden

De bijdragen van derden die in directe relatie staan tot een actief worden in mindering gebracht op de waardering van dat actief. Dit geldt zowel voor activa met economisch- als maatschappelijk nut.

Onttrekkingen aan reserves

Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mogen reserves in mindering worden gebracht. Reserves mogen echter niet in mindering worden gebracht op investeringen met een economisch nut. Men spreekt in dit verband van de bruto-verantwoording. In de kadernota 2016 – 2019 hebben wij, uit het oogpunt van een financieel gezonde huishouding (onderdeel raadsprogramma) en transparantie, het uitgangspunt geformuleerd om deze methode niet meer toe te passen en de gevormde bestemmingsreserves voor het Cultuurhuis Pléiade, “de Binder” en het nieuwe gemeentekantoor vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Hiermee geven wij invulling aan

Boekwinsten en -verliezen

De restwaarde van een actief is gelijk aan de verkoopprijs of de inruilwaarde op het moment dat de afschrijvingstermijn van dit actief is verstreken. De verkoopopbrengst zal in eerste instantie worden aangewend als dekking voor het volledig afschrijven van de restant boekwaarde van het actief. De verkoopopbrengst van een actief minus de boekwaarde van dit actief wordt de boekwinst of het boekverlies genoemd. Op het moment van afstoten moet de winst of het verlies in de exploitatie worden verantwoord als incidenteel voordeel of nadeel. De boekwinst of het boekverlies mag in geen geval worden verrekend met de aanschaf- of verkrijgingsprijs van het nieuwe actief. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld moet worden afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.

Duurzame waardeverminderingen

De verwachte duurzame waardeverminderingen van vaste activa moeten onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar worden verwerkt. Duurzame waardevermindering kan zich o.a. voordoen bij wijziging in de gebruiksduur van activa en buitengebruikstelling.

Voorraden

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt moet een verliesvoorziening worden getroffen. Deze

wordt verantwoord als een waarde correctie naar analogie van de voorziening voor dubieuze debiteuren. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Deelnemingen

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde onder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Hoofdstuk 4 Afschrijvingsbeleid

4.1 Afschrijven

In het stelsel van baten en lasten worden uitgaven met meerjarig nut, over meerdere jaren ten laste van de exploitatie gebracht. Dit gebeurt in de vorm van afschrijvingslasten. De verdeling van de lasten over de jaren dient zoveel mogelijk parallel te lopen met de vermindering van het nut en/of het prestatievermogen van het actief. Afschrijven is het (in economisch opzicht) tot uitdrukking brengen van de waardevermindering. De afschrijvingslasten en rentelasten samen vormen de kapitaallasten. Dit zijn de jaarlijks terugkerende lasten die samenhangen met geactiveerde investeringen.

4.2 Afschrijvingslasten

De hoogte van de jaarlijkse afschrijvingslasten wordt bepaald door:

- De afschrijvingsbasis;
- De afschrijvingsmethode;
- De afschrijvingstermijn;
- De ingangsdatum van het afschrijven.

4.2.1 Afschrijvingsbasis

Onder de afschrijvingsbasis wordt verstaan het bedrag waarop wordt afgeschreven. De afschrijvingsbasis wordt bepaald door de verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de restwaarde, eventuele bijdrage van derden en reserves. De bijbehorende waarderingsgrondslagen zijn in hoofdstuk 3 uitgewerkt.

4.2.2 De afschrijvingsmethode

Gemeenten zijn vrij om de wijze van afschrijving te bepalen. De afschrijvingsmethode is medebepalend voor de afschrijvingscomponent van de kapitaallasten. We onderscheiden de volgende meest gebruikte methoden:

- De lineaire afschrijvingsmethode

De afschrijvingslasten blijven gedurende de afschrijvingstermijn jaarlijks gelijk. De rentelasten nemen jaarlijks af. Het bedrag aan kapitaallasten laat een dalend verloop zien.

- De annuïtaire afschrijvingsmethode

Het totale bedrag aan afschrijving en rente blijft gedurende de hele gebruiksduur jaarlijks gelijk. Naar gelang het rentebestanddeel van de annuïteit daalt, stijgt het afschrijvingsbestanddeel.

In de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt in principe de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. In bijzondere gevallen kan met een raadsbesluit hiervan worden afgeweken.

4.2.3 Afschrijvingstermijn

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de te verwachten toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingstermijn dient zo goed mogelijk aan te sluiten op de feitelijke gebruiksduur. Bij de waardedaling moet rekening worden gehouden met de technische en economische gebruiksduur. De technische gebruiksduur is de periode dat een actief technisch in staat is om te worden gebruikt. De economische gebruiksduur is de periode waarbij naar schatting de totale kosten van gebruik van het actief het laagste zijn (kapitaallasten en onderhoudskosten). In de loop der tijd worden de onderhoudskosten dermate hoog dat vervanging van het actief goedkoper is dan doorgaan met het bestaande actief. Het actief kan dan technisch gezien nog bruikbaar zijn. Ook kunnen (technologische) ontwikkelingen

er voor zorgen dat “alternatieve activa” lagere lasten met zich meebrengen, waardoor vervanging wenselijk is.

In het kader van het voorzichtigheidsprincipe, de algemeen maatschappelijke opvattingen en het BBV wordt de economische gebruiksduur gehanteerd.

Voor het bepalen van de afschrijvingstermijn wordt de afschrijvingstabel gehanteerd die is opgenomen in bijlage II.

Op grond van ervaringscijfers en beleidsaanpassingen een aantal van de daar in opgenomen afschrijvingstermijnen aangepast aan de verwachte economische gebruiksduur en enkele nieuwe termijnen toegevoegd. De wijzigingen hebben betrekking op:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
toevoegingen op basis van beleidswijzigingen:	
- lichtmasten	50 jaar
- lichtarmaturen	15 jaar
- overgenomen armaturen	10 jaar
aanpassingen op basis gewijzigde gebruiksduur:	
- afschrijvingstermijn van PC's, randapparatuur, servers en daarbij behorende software	van 3 naar 5 jaar
- afschrijvingstermijn van mainframe automatisering en daarbij behorende software	van 3 naar 5 jaar
nieuwe investeringen investeringsplan 2015 – 2018:	
- beregeningsinstallaties sportvelden	25 jaar
overige wijzigingen:	
- vervallen variabele afschrijvingstermijn saldo agio en disagio ;	
- vervallen gefaseerde belasting met de rente van de investeringen in het kader van groen, speelplaatsen, riolering en wegen. In plaats daarvan worden investeringen met een langere looptijd opgedeeld in voorbereidings-, uitvoerings- en nazorginvestering,	
Aanpassing tabel naar aanleiding van bespreking met budgetbeheerders:	
2.4.1 aanpassing afschrijvingstermijn wegen, fiets en voetpaden: met klinkerverhardingen toegevoegd: half verhard	van 25 naar 50 jaar
2.4.4 toegevoegd: bruggen (hout)	10 jaar
2.4.8 riolering: drukriolering opgesplitst in - bouwkundig	20 jaar
- mechanisch/elektrisch	50 jaar
2.4.10 toegevoegd speelplaatsen, incl. speelwerktuigen	15 jaar
2.6.3 pompen pompgemalen riolen opgesplitst in: - bouwkundig	10 jaar
- mechanisch/elektr.	25 jaar
15 jaar	
vervallen:	
- mainframe automatisering en daarbij behorende software(= RID)	
- telefooncentrale (= RID)	
toegevoegd:	
2.3.4 1 ^e inrichting en onderwijsleerpakketten	15 jaar
2.7.2 laptops en tablets	5 jaar
2.7.5 smartphones en toebehoren	3 jaar
2.7.6 audio visuele middelenvergader ruimten	5 jaar
2.7.7 geluidsinstallatie raadszaal	8 jaar
2.7.8 apparatuur postverzorging (couverteer- en vouw machine, frankeermachine)	7 jaar

2.7.9 koffie automaten	7 jaar
2.7.10 keukenapparatuur (restaurant)	10 jaar
2.7.11 keukenmeubilair (restaurant)	15 jaar
2.7.12 meubilair Trefpunt en pantry's	10 jaar
2.7.13 apparatuur pantry's	10 jaar
2.7.14 restauratie oude archieven	25 jaar

De tabel in bijlage II is niet limitatief en kan desgewenst aangevuld worden met nieuwe soorten activa en bijbehorende afschrijvingstermijnen.

4.2.4 Datum van ingang

In het eerste jaar van een investering worden geen afschrijvingslasten begroot. De afschrijving start vanaf het moment van ingebruikname. Om praktische redenen is het moment van ingebruikname gelijkgesteld aan het moment van administratieve afsluiting van het investeringskrediet.

4.3 Overige aandachtspunten afschrijven

Hieronder worden enkele aandachtspunten weergegeven die betrekking hebben op het afschrijven van activa.

4.3.1 Gronden

Onder de duurzame productiemiddelen wordt in de bedrijfseconomie aan grond een bijzondere plaats toegekend. Gronden en terreinen hebben namelijk een onbeperkte gebruiksduur. Grond is niet aan slijtage onderhevig en ondergaat dus geen waardevermindering. Om deze reden wordt er op gronden en terreinen niet afgeschreven.

4.3.2 Extra afschrijven

Afschrijven dient in principe altijd resultaatonafhankelijk te gebeuren. De enige uitzondering waarbij resultaatafhankelijk extra afschrijven wel is toegestaan, is voor activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De verwachte duurzame waardeverminderingen van vaste activa moeten onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen.

4.3.3 Componentenbenadering

In het bedrijfsleven moet conform de International Financial Reporting Standards (IFRS) worden gerapporteerd. In deze regelgeving wordt uitgegaan van de zogenaamde componentenbenadering inzake materiële vaste activa. Deze benadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. De opdeling wordt gemaakt, omdat de economische gebruiksduur per samenstellend deel kan verschillen. Op deze manier worden bijvoorbeeld voor een gebouw, de bijbehorende technische installaties en de terreininrichting verschillende afschrijvingstermijnen gehanteerd.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug hanteert deze benadering.

Hoofdstuk 5 Samenvatting beleidslijnen gemeente Utrechtse Heuvelrug

5.1 Beleidslijnen

Alle voorgestelde beleidslijnen voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug met betrekking tot activeren-, waarden- en afschrijven van investeringen worden in de volgende paragrafen weergegeven. Uit praktische overwegingen zijn de beleidsuitgangspunten doorlopend genummerd.

5.2 Beleidslijnen inzake activeren

Immateriële activa:

1. De kosten die zijn verbonden aan het sluiten en oversluiten van geldleningen worden niet geactiveerd. De lasten worden volledig genomen in het jaar van (over)sluiten van de lening.
2. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd.

Materiële activa:

3. Investerings met een economisch nut worden geactiveerd;
4. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd.
5. Aanschaffingen vanaf € 10.000 worden als investeringen bestempeld en geactiveerd;
6. Aanschaffingen kleiner dan € 10.000 worden in de exploitatie van lasten en baten meegenomen en worden dus niet geactiveerd;
7. Voor verzamelde bestellingen is het totaalbedrag bepalend voor het al dan niet activeren. Verzamelde bestelling vanaf een bedrag van € 10.000 worden geactiveerd. Deze bepaling is aanvullend op punt 6.

Financiële vaste activa:

8. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden geactiveerd;
9. Leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen worden geactiveerd;
10. Overige langlopende leningen worden geactiveerd;
11. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden geactiveerd;
12. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden in principe niet geactiveerd, tenzij aan een aantal voorwaarden is voldaan en er een raadsbesluit aan ten grondslag ligt.

Niet activeerbare kosten:

13. Tekorten, bestemmingsplannen, hertaxatie WOZ, programma stedelijke vernieuwingen, bodemsanering, kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde die niet bestemd zijn voor verkoop of uitleen tegen vergoeding, kosten van eerste aanleg bij uitbreidingsinvesteringen in het rioolstelsel (indien deze volledig gedekt worden uit de verkregen grondprijzen van een grondexploitatie) en onderhoudskosten worden niet geactiveerd.

Lease:

14. Overeenkomsten met operationele lease worden niet geactiveerd. Wel wordt in de toelichting op de balans melding gemaakt in verband met het langdurige karakter van de aangegane verplichtingen;
15. Overeenkomsten met financiële lease worden verplicht geactiveerd tegen de resterende

jaarlijks te betalen lease termijnen;

5.3 Beleidslijnen inzake waarderen

16. De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs;
17. Bij het waarderen van activa worden de directe lasten (kosten van leveringen van producten en/of diensten door derden) en indirecte lasten (zoals eigen personeelslasten en overhead) van een investering betrokken;
18. Verrekenbare en compensabele BTW worden niet aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegerekend;
19. De rentelasten worden toegerekend op basis van de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die administratief afgesloten zijn;
20. Investerings met een langere looptijd worden opgesplitst in voorbereidings-, uitvoerings- en nazorgkrediet;
21. Bij grondexploitaties wordt de rente toegevoegd aan het complex;
22. De rentelast van vaste activa (exclusief grondexploitaties) die niet administratief zijn afgesloten, wordt niet toegevoegd aan de activa op de balans;
23. In de begroting wordt uitgegaan van een restwaarde van nihil;
24. De bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief worden in mindering gebracht op de waardering van dat actief. Dit geldt voor zowel de activa met economisch nut als maatschappelijk nut;
25. Reserves worden niet in mindering gebracht op investeringen met economisch nut. Een eventuele bijdrage uit een reserve wordt afzonderlijk verantwoord. Op deze manier staan de kapitaallasten van het totale investeringsbedrag als lasten in de exploitatie. Via de resultaatbestemming wordt de onttrekking uit de bestemmingsreserve als baat in de exploitatie gebracht; (is discussiepunt op basis raadsprogramma 'Financiën op orde')
26. Reserves mogen in mindering worden gebracht op een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut;
27. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling;
28. Op het moment van afstoten van een actief moet de boekwinst of het boekverlies in de exploitatie worden verantwoord. De boekwinst of het boekverlies mag in geen geval worden verrekend met de aanschaf- of verkrijgingsprijs van het nieuwe actief;
29. De kosten voor het afsluiten en oversluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht;
30. De verwachte duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen;
31. Bij financiële lease wordt op de balans de som van de resterende jaarlijks te betalen lease-termijnen opgenomen;
32. De onderhanden werken grondexploitatie worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde duurzaam lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt gekozen voor het treffen van een verliesvoorziening. Deze wordt verantwoord als een waarde correctie naar analogie van de voorziening voor dubieuze debiteuren;
33. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs;
34. Vorderingen worden tegen nominale waarde, onder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid, gewaardeerd;

35. Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd;

5.4 Beleidslijnen inzake afschrijven

36. Investerings met een economisch nut worden afgeschreven met uitzondering van gronden en terreinen;

37. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden afgeschreven;

38. De afschrijvingsbasis wordt bepaald door de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs minus de eventuele bijdrage van derden en reserves;

39. Investerings worden afgeschreven conform de lineaire afschrijvingsmethodiek. In bijzondere gevallen kan met een raadsbesluit hiervan worden afgeweken;

40. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de economische gebruiksduur. Voor het bepalen van de afschrijvingstermijn wordt de afschrijvingstabel gehanteerd die is opgenomen in bijlage II;

41. Voor investerings geldt dat het moment van ingebruikname gelijkgesteld is aan het moment van administratieve afsluiting van het krediet

42. In het eerste jaar van de investering wordt in de begroting niet gerekend met afschrijvingslasten;

43. Op investerings wordt resultaatonafhankelijk afgeschreven;

44. Bij duurzame waardevermindering of buitengebruikstelling wordt extra afgeschreven;

45. De componentenbenadering wordt toegepast.

Bijlage I: Wetgeving

Gemeentewet artikel 212

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
 - a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
 - b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
 - c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht. In het BBV zijn veel richtlijnen gegeven omtrent de waardering van vaste activa. De belangrijkste worden hier uitgelicht:

Artikel 33

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één

jaar of langer;

f. overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer;

g. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

a. gronden en terreinen;

b. woonruimten;

c. bedrijfsgebouwen;

d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;

e. vervoermiddelen;

f. machines, apparaten en installaties;

g. overige materiële vaste activa.

2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:

a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;

b. de investeringen of desinvesteringen;

c. de afschrijvingen;

d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;

e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;

f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

2. Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

4. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;

b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;

c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;

d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

a. er sprake is van een investering door een derde;

b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;

c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;

d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid kunnen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur, waaronder begrepen de financiële vaste activa, bedoeld in artikel 36, onderdeel e, wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Financiële verordening gemeente Utrechtse Heuvelrug 2011

Artikel 6. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het college biedt om de vier jaar een (bijgestelde) nota Activabeleid aan. De raad stelt deze nota vast;
2. De nota Activabeleid biedt regels voor de waardering en afschrijving van activa en de beoogde afschrijvingstermijnen;
- 3 In de nota wordt het onderscheid in investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut in relatie tot de wijze van afschrijven toegelicht.
4. Jaarlijks biedt het college de raad een Kadernota aan waarin de te hanteren afschrijvingstermijnen zijn opgenomen.

Bijlage II: Tabel afschrijvingstermijnen

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen van activa aangegeven. De vermelde afschrijvingstermijnen zijn bindend. Wanneer het gewenst is om af te wijken van de aangegeven afschrijvingstermijnen dient dit via een raadsbesluit te worden bevestigd.. De tabel is niet limitatief en kan desgewenst aangevuld en/of aangepast worden.

TABEL

Hoofregel

De hoofregel is:

- Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
- Vaste activa met een onbeperkte gebruiksduur worden niet afgeschreven.
- De verwachte toekomstige gebruiksduur wordt gelijk gesteld aan de economische gebruiksduur van een actief.

Algemeen

Investerings < € 10.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie en worden niet geactiveerd.

Soort investering	Afschrijvingstermijn (in jaren)
1. <i>immateriële activa</i>	
1.1 Ontwikkelings- en onderzoekskosten (indien toegevoegd nut)	5
2. Materiële activa	
2.1 Gronden en terreinen	0
2.2 Woonruimten	
2.2.1 Stichting (opstal)	40
2.2.2 Renovatie, verbouw en uitbreiding	25
2.3 Bedrijfsgebouwen en gebouwen met een onderwijskundige bestemming:	
2.3.1 Stichting (opstal)	40
2.3.2 Renovatie, restauratie en verbouw	25
2.3.3 Tijdelijke gebouwen	15
2.3.4 1 ^e inrichting en onderwijsleerpakketten	15
2.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
2.4.1 Wegen, fiets- en voetpaden: aanleg en vervanging	
- met asfaltverhardingen	50
- met klinkerverhardingen	50
- half verhard	10
2.4.2 Wegen, fiets- en voetpaden: verkeerskundige aanpassingen	10
2.4.3 Bruggen: - staal	40
- hout	20
2.4.4 Plantsoenen / parken: aanleg / reconstructie	25
2.4.5 Riolering: aanleg / vervanging	50
2.4.6 Riolering: bergbezinkbassins	50

2.4.7	Riolering: drukriolering - bouwkundig	50
	- mechanisch/elektrisch	15
2.4.8	Hekwerken: aanleg / vervanging	25
2.4.9	Sportterreinen, dierenparken en kinderboerderijen: aanleg en vervanging	25
2.4.10	Speelplaatsen, incl. speelwerktuigen	10
2.4.11	Kunstgrasvelden: - onderlaag	30
	- top laag	15
2.4.12	Lichtmasten	50
2.4.13	Lichtarmaturen	15
2.4.14	Overgenomen armaturen	10
2.4.15	Kliko afval inzamelcontainer	15
2.4.16	Afval verzamelcontainers	10
2.5	Vervoermiddelen e.d.	
2.5.1	Personenauto's	8
2.5.2	Vrachtauto's	8
2.5.3	Bestelauto's en heftrucks	8
2.5.4	Tractoren	10
2.5.5	Aanhangwagen	10
2.5.6	Sneeuwplougen	20
2.6	Machines, apparaten en installaties	
2.6.1	Technische installaties woningen en bedrijfsgebouwen	15
2.6.2	Verkeersregelinstallaties	15
2.6.3	Pompen en pompgemalen riolen: - bouwkundig	25
	- mechanisch/elektrisch	15
2.6.4	Werktuigen en gereedschappen	5/10
2.6.5	Maaimachines en maaieenheden	5
2.6.6	Beregeningsinstallaties sportvelden	25
2.7	Overige	
2.7.1	(Kantoor)meubilair en overige vaste inrichting	15
2.7.2	Laptops en tablets	5
2.7.3	Pc's, randapparatuur, servers en daarbij behorende software	5
2.7.4	Bekabeling automatisering en telefonie	10
2.7.5	Smartphones en toebehoren	3
2.7.6	Audio visuele middelenvergader ruimten	5
2.7.7	Geluidsinstallatie raadsaal	8
2.7.8	Apparatuur postverzorging (couverteer- en vouw machine, frankeermachine)	7
2.7.9	Koffie automaten	7
2.7.10	Keukenapparatuur (restaurant)	10
2.7.11	Keukenmeubilair (restaurant)	15
2.7.12	Meubilair Trefpunt en pantry's	10
2.7.13	Apparatuur pantry's	10
2.7.14	Restauratie oude archieven	25

Bijlage III: Richtlijnen investeringen

Naar aanleiding van de herijking van het investeringsplan bij de vaststelling van de (meerjaren) begroting 2015 – 2018 zijn een aantal richtlijnen opgesteld voor de opstelling en uitvoering van het investeringsplan. Deze zijn als volgt:

1. Het investeringsplan dient aan te sluiten bij de door de raad vastgestelde beleidsuitgangspunten.
Deze zijn (voor de korte termijn):
 - een financieel gezonde huishouding;
 - een structureel sluitende begroting;
 - afgestemd op de politieke wensen en de beschikbare capaciteit;
 - geen algemene kredieten, maar kredieten per project of gebied;
 - kostencalculaties baseren op standaardkostenmethode (bijv. SSK);
 - reële kostenverdeling bij gecombineerde wegen/rioleringsprojecten;
 - minimaal jaarlijkse actualisering investeringsplan;
 - benoeming risico's (veiligheid, kapitaalvernietiging, duurzaamheid, etc.);
 - sobere en doelmatige uitvoering op basis vooraf vastgestelde kaders;
 - beperking verkeersmaatregelen;
 - afsluiting project/krediet maximaal een half jaar na oplevering;
 - noodzakelijke inhuur externen opnemen in projectplannen.
2. Voor de langere termijn:
 - opstelling nieuw GRP vóór 2019;
 - actuele beheerplannen vormen de basis voor het investeringsplan;
 - mogelijkheden van een ideaalcomplex onderzoeken (vb. speelvoorzieningen);
 - ontwikkeling van een systeem risicoreservering voor projecten;
 - onderzoeken mogelijkheden dekking kosten voor de nazorgfase uit een voorziening;
 - afschrijvingstermijnen her beoordelen (klinkerverhardingen);
 - noodzaak inhaalafschrijvingen onderzoeken;
 - projectmatig werken verder professionaliseren.
3. Uitwerking van de onder 2 genoemde acties opnemen in de uitwerking van in het project 'Financiële huishouding op orde'.